

Handläggare
Fredrik Ekroth
Telefon: 08-50809307

Till
Norra innerstadens stadsdelsnämnd
2024-04-18

Upprustning av Kaknäs äventyrslekplats

Godkännande av förslag och genomförande

Förvaltningens förslag till beslut

1. Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förslag och genomförande av upprustningen av Kaknäs äventyrslekplats.
2. Stadsdelsnämnden ger stadsdelsdirektören i uppdrag att fatta beslut i genomförandeskedet inom godkänd budget för projektet.

Sammanfattning

I ett skogsbryn nära Kaknästornet ligger Kaknäs äventyrslekplats. Här finns vindskydd med grillplats, stenlabyrint, små hyddor i skogen, totempåle och framför allt en lekborg som gör att platsen ibland kallas för ”Borgen”. Lekplatsen är ett mycket populärt utflyktsmål för barnfamiljer och förskolor. Borgen är i dagsläget i behov av upprustning.

En dialog hölls med en förskolegrupp i december 2023 för att hämta in synpunkter och för att iaktta hur barnen leker på platsen.

Förvaltningens förslag är att rusta lekplatsen under 2024 och 2025 enligt ett sagoinspirerat medeltidstema med borgen som centralt objekt.

Under 2023 avsatte nämnden 0,1 mnkr ur sin centralt beviljade budget för dialog och framtagande av förslag till lekplatsens utformning.

Under 2024 har 2,0 mnkr avsatts ur nämndens nycklade investeringsmedel och 2,0 mnkr beviljats från centralt fördelade medel till projektering av lekplatsen och förnyelse av borgen.

Till 2025 söks ytterligare 2,0 mnkr centralt fördelade investeringsmedel för färdigställande av borgen, omgivande lekobjekt och upprustning av befintlig utrustning på platsen.

Projektets totala budget beräknas uppgå till 6,1 mnkr.

Bakgrund

I ett skogsbryn ett stenkast från Kaknästornet ligger Kaknäs äventyrslekplats. Den är naturskönt belägen där skog möter äng och en lätt förhöjning i terrängen ger associationer till hur hav möter land. Här finns vindskydd med grillplats, stenlabyrint, små hyddor i skogen, totempåle och framför allt en lekborg som gör att platsen ibland även kallas för "Borgen".

Lekplatsen är ett mycket populärt utflyktsmål för barnfamiljer och för förskolor. Något som är lätt att förstå utifrån det fina läget och den relativa närheten till staden.

Det är oklart när lekplatsen anlades, men den har med säkerhet funnits här sedan mitten av 1980-talet. I början av 2010-talet rustades den och en linbana tillkom till själva borgbyggnaden.

Då mer än tio år har passerat sedan borgen fick sin senaste översyn så ser den återigen sliten ut. Själva stammen är sannolikt ursprunglig varför det finns behov för mer genomgripande översyn och reparationer. Delar av den har också svårt att klara av senare års leksäkerhetsföreskrifter vilket förstärker behovet av upprustning.

Kartbild med ett kryss som visar var Kaknäs äventyrslekplats är belägen.

Kaknäs äventyrslek. På bilden syns borgen och vindskyddet. Idag slitna men omtyckta och med stora möjligheter. Foto: Ivar Inkapööl.

Borgens utförande är i dagsläget påvert och den är sliten.

Möjligheterna finns att med utgångspunkt i det befintliga både förbättra borgen på många punkter, höja lekvärdet och skapa uttrycket av en medeltida borg med sådana tillägg som hör sagornas medeltid till. Omkring själva borgen adderas lekföremål och olika rekvisita som förstärker upplevelsen och bidrar till att höja lekvärdena på platsen.

Dialog

En samling skisser och illustrationer baserade på foton av borgen togs fram under hösten 2023. Syftet var att väcka tankar och ge inspiration till hur platsen kan utvecklas.

En träff bokades med förskolan *79 Park* på plats den 12 december. Den är en av de förskolor som har lekplatsen som återkommande utflyktsmål. Förskolan ligger i kv Stettin vid Lindarängsvägen/Sandhamnsgatan. De deltog i en grupp om två pedagoger och 15 barn i åldern 4-5 år.

Upplägget för dialogen var att först fika en stund med choklad och pepparkakor. Sedan dela upp oss i två grupper, prata om medeltiden och titta på de framtagna illustrationerna och vad man kan göra inne i och utanför borgen. Därefter skulle de båda grupperna få leka i och omkring borgen medan vi vuxna iakttog och noterade leken och hur barnen tog sig an platsen.

I slutet av dialogträffen fick förskolan ta med skisser av borgen och borggården där barnen fick i uppgift att rita hur de ville att där ska se ut. Pedagogerna fick också i uppgift att utifrån dialogtillfället och ritövningen skriva ned och återkoppla till förvaltningen vilka förändringar eller tillägg som barnen helst vill ha.

Insidan räknas

Den allra tydligaste lärdomen från träffen med barnen var att utomhusmiljön inte var ett dugg intressant. Vi vuxnas idé om att låta en grupp leka i och en grupp utanför borgen gick genast helt om intet. Alla barnen rusade direkt in i borgen och de flesta försökte att på en gång ta sig upp på borgens övervåning. Sedan sprang de efter varandra som i ett pärlband.

Träffen gav förståelse både för hur själva borgbyggnaden behöver utvecklas men inte minst att lekvärderna utanför borgen måste förhöjas.

Förskolans pedagoger återkopplade senare till förvaltningen genom att samla barnens önskemål i fem tydliga punkter vilka var:

- Hemliga dörrar
- Hemliga tunnlar
- Vattenlek
- Vakter som vaktar i tornen.
- Lås i olika former som går att låsa och låsa upp.

Skiss som visar hur borgen kan byggas om och vad som kan finnas utanför den.

Ärendet

Borgen

Upprustningsförslagets syfte är att förvandla platsen till en sagoinspirerad medeltida plats där lekborgen är central men där miljön omkring den skapar ett sammanhang och har sina egna spännande lekvärden.

Arbetsmodell för Borgen sedd från sydost med skogen bakom sig. Foto: Ivar Inkapööl.

I en första etapp under hösten 2024 så renoveras lekborgen och utvecklas med bland annat murade väggar och en port som vätter ut mot ängsmarken. Upp emot skogen finns öppningar i väggarna och rester av en tänkt gammal pallissadmur av stockar. Runt borgen kommer djur att finnas tillsammans med annan rekvisita eller föremål som kunde finnas invid en borg på medeltiden. Vid en av ytterväggarna kommer möjligheten finnas att ta sig upp utifrån. Nödvändigt fallunderlag finns på ut- och insidan av muren. Inne på borggården finns grisar, hästar, matlagning och kanske en skattkammare. Försäljning eller marknad förekommer också där. Borggårdens underlag är delade i både träflis och en hård grusad del för god tillgänglighet.

Det ska vara mycket lättare att ta sig upp till övervåningen än idag och man ska kunna röra sig utmed en övre balkong och sedan ned i ett av tornen. Idag kan man bara ta sig upp och ned på en plats och röra sig i en U-form varpå två ”döda ändar” skapas som kan ge en otrygg känsla. Det vill förvaltningen bygga bort. På övervåningen kommer det att finnas tornrum och plats för borgens vakter. Linbanan kommer att behållas.

Under 2025 kommer också den övriga befintliga utrustningen att ses över såsom vindskyddet, grillplatsen och hyddorna i skogen.

All tillkommande utrustning och lekobjekt kommer att vara i form av robusta, fasta föremål av trä eller metall som är hållbara i syfte att hålla nere kommande driftåtgärder och -kostnader.

Bild av modellens borggård och en referensbild från lekplatsen Klosterparken i Uppsala som visar hur resultatet kan bli. Foto: Ivar Inkapööl.

Finansiering och tidplan

Under 2023 avsatte nämnden 0,1 mnkr ur sin centralt beviljade budget för dialog och framtagande av förslag till lekplatsens utformning.

Under 2024 har 2,0 mnkr avsatts ur nämndens nycklade investeringsmedel och 2,0 mnkr beviljats från centralt sökta investeringsmedel. Budgeten är planerad att under vår och sommar 2024 användas till projektering av lekplatsen samt till förnyelse av borgen under hösten 2024.

Till 2025 söks ytterligare 2,0 mnkr centralt fördelade investeringsmedel för uppförande av olika stämningsskapande lekobjekt och upprustning av befintlig utrustning på platsen.

Projektets totala budget beräknas uppgå till 6,1 mnkr.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för stadsutveckling.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner programförslaget och upprustningen av Kaknäs lekplats enligt detta tjänsteutlåtande och bifogat programförslag. Förvaltningen föreslår även att nämnden ger stadsdelsdirektören i uppdrag att fatta beslut i projektets genomförandeskede inom ramen för parkinvesteringsmedel.

Jesper Ackinger
Stadsdelsdirektör
Norra innerstadens
stadsdelsförvaltning

Karin Ekrin
Avdelningschef
Norra innerstadens
stadsdelsförvaltning

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Jesper Ackinger, Stadsdelsdirektör	2024-04-02
Karin Ekrim, Avdelningschef	2024-04-02